

Słowo wstępne

Oddział PTTK w Żarnowie obchodzi w 2017 roku dwudziestolecie swego istnienia i działalności. Stwarza to okazję do przedstawienia dokonań naszego Towarzystwa, które odgrywa istotną rolę w lokalnych społecznościach organizując każdego roku szereg imprez turystyczno-krajoznawczych, inicjując działania w sferze szeroko rozumianej kultury, wspomagając szkoły w realizacji ich programów edukacyjno-wychowawczych i promując krajoznawcze wartości turystyki. W tym dziele realizujemy cele statutowe PTTK oraz jego prekursora Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, którego 110-rocznicę powstania obchodziliśmy w 2016 roku.

Żarnowski Oddział PTTK stanowi ważne ogniwo Towarzystwa, zarówno w województwie jak również w skali kraju. W przeszłości byliśmy organizatorem kilku ogólnopolskich zlotów, a nasi członkowie są stałymi bywalcami ogólnopolskich przedsięwzięć PTTK.

Mamy też znaczące sukcesy na arenie ogólnopolskiej w pracy z dziećmi i młodzieżą szkolną.

Przed jubileuszem 15-lecia działalności udało się nam zebrać fundusze na sztandar Oddziału, który stanowi naszą dumę. Za zasługi w upowszechnianiu krajoznawstwa i turystyki nadano Oddziałowi w 2012 roku Srebrną Honorową Odznakę PTTK.

Mamy nadzieję, że poprzez informacje zawarte w tej broszurce przybliżymy naszym członkom i sympatykom niektóre fakty z minionych 20 lat.

W tym miejscu chciałbym podziękować za wsparcie naszej działalności wójtom gmin Aleksandrów, Białaczów, Wola Krzysztoporska i Żarnów, członkom Zarządu Powiatu Opoczyńskiego, burmistrzowi Przedborza, leśnikom z Nadleśnictwa Opoczno i Przedbórz, dyrekcji i pracownikom Zespołu Łódzkich Parków Krajobrazowych, dyrektorom i kierownikom Muzeum Regionalnego w Opocznie, Skansenu Rzeki Pilicy w Tomaszowie Mazowieckim i Gminnej Biblioteki Publicznej w Żarnowie, władzom PTTK różnego szczebla oraz innym sprzymierzeńcom.

Słowa uznania należą się szczególnie opiekunom SKKT- PTTK i dyrektorom szkół dzięki którym możliwa jest obecność Towarzystwa w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej. W minionym niedawno 2016 r. najwyższymi wyróżnieniami, które otrzymały nasze opiekunki były: Medal Komisji Edukacji Narodowej dla kol. Elżbiety Kotyli oraz Medal i tytuł „Nauczyciela kraju Ojczystego” przyznany kol. Tatianie Kosylak. Dzisiejsza uroczystość będzie również okazją do podziękowania kilkunastu osobom za wieloletnią pracę społeczną w żarnowskim Oddziale PTTK.

*Prezes ZO PTTK w Żarnowie
Włodzimierz Szafiński*

Rys historyczny działalności Oddziału w latach 1997 – 2017

Po krótkim okresie funkcjonowania w 1996 roku najpierw Koła Terenowego, a następnie szkolnego koła PTTK przy Szkole Podstawowej w Żarnowie, weszliśmy w 1997 rok mając ogółem 153 członków Towarzystwa. Założycielski Zjazd Oddziału PTTK w Żarnowie, odbył się 8 stycznia 1997 roku, wybrano wówczas władze i uchwalono program działania na 4-letnią kadencję. Pod koniec roku 1997 mieliśmy już 384 członków skupionych w 9 kołach i klubach PTTK. Oprócz kół w Żarnowie powstały jednostki organizacyjne Oddziału w gminach Aleksandrów, Białaczów i Paradyż.

W związku z przewagą w naszych szeregach dzieci i młodzieży szkolnej, najbardziej popularną formą turystyki kwalifikowanej stała się turystyka piesza. Zaczęliśmy organizować rajdy piesze, z których więk-

szość przetrwała do dnia dzisiejszego. Są to: Rajd Szlakiem Powstania Styczniowego, Rajd „Pierwszy dzień wiosny”, Szlakiem mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, Rajd Brzegiem Pilicy czy Rajd Niepodległości. Nieco później weszły do kalendarza imprez cyklicznych rajdy „Śladami Kazimierza

Wielkiego”, Żarnowski Rajd z Mikołajem oraz Rajdy Polsko-Słowackie.

Oprócz swoich imprez turystyczno-krajoznawczych uczestniczyliśmy w rajdach organizowanych przez zaprzyjaźnione Oddziały. Również od 1997 roku zajęliśmy się edukacją teatralną, systematycznie odwiedzając Teatr Wielki w Łodzi, a później też inne teatry łódzkie. Podsumowując wyjazdy do teatrów możemy stwierdzić, że do końca 2016 roku zorganizowaliśmy 81 wyjazdów na spektakle teatralne w Łodzi, w których ogółem wzięło udział 4403 osoby. Od 2001 roku funkcjonuje oddziałowa trzystopniowa odznaka „Miłośnik Teatru”, którą zdobyło już 220 osób.

Dla dzieci i młodzieży szkolnej, zaproponowaliśmy Przegląd Poezji „Krajo-brazy Polskie”, których odbyło się do 2016 roku dwadzieścia edycji.

W latach 1999 i 2001 były organizowane dwa szkolenia pod nazwą „Studium Wiedzy o Regionie”. Przez wiele lat poczynając od 1997 roku w wakacje organizowaliśmy dla dzieci i młodzieży szkolnej, wakacyjne obozy wędrowne w atrakcyjnych regionach kraju.

Od 2001 roku nawiązaliśmy współpracę z Klubem Słowackich Turystów „Manin” z Považskej Tepłej, która owocuje wymianą grup turystycznych, a także ustanowieniem Rajdu Polsko-Słowackiego. W czerwcu 2016 roku odbyła się trzydniowa impreza turystyczno-krajoznawcza z bazą w Białym Dunajcu pod nazwą „XV lat współpracy KST „Manin” i O/PTTK w Żarnowie”, w której wzięło udział łącznie 63 Polaków i Słowaków.

Poczynając od 1998 roku, przedstawiciele Oddziału biorą udział w kolejnych Ogólnopolskich Zlotach Przodowników Turystyki Pieszej, a w 2003 roku wraz z O/PTTK w Końskich byliśmy organizatorami 46 Ogólnopolskiego Zlotu PTP z inauguracją w Żarnowie.

Nasi działacze byli też na kilku Centralnych Zlotach Krajoznawców oraz na

dwóch Kongresach Krajoznawstwa Polskiego w 2000 roku w Gnieźnie i w 2010 roku w Olsztynie.

Silną stroną działalności Oddziału jest praca z dziećmi i młodzieżą szkolną o czym częściowa już była mowa. Dwukrotnie drużyny SKKT-PTTK przy Gimnazjum w Żarnowie po zdobyciu I miejsca w eliminacjach wojewódzkich, reprezentowały województwo łódzkie na finałach centralnych Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego w Gdańsku (2001 r.) i Biłgoraju (2002 r.).

Najwięcej sukcesów odnotowali nasi członkowie w Ogólnopolskich Konkursach Krasomówczych Dzieci i Młodzieży. Najlepsi krasomówcy po wygranych eliminacjach wojewódzkich, brali udział w finałach centralnych w Legnicy. Pierwszy raz pojechaliśmy tam w 2002 roku, a ostatni w 2015 roku. Ogółem reprezentowaliśmy „Łódzkie” przez 11 lat. Nasi uczniowie – członkowie PTTK mieli dwukrotnie pierwsze miejsca (Karolina Kania

w 2007 r. i Karolina Kupis w 2008 r.), pięć drugich miejsc (Paulina Nawrocka w 2002 r., Michał Krzymiński w 2004 r., Dominika Karpińska w 2011 r., Marta Krzywkowska w 2014 r. i Zuzanna

Kołodziejczyk w 2015 r.) oraz jedno czwarte miejsce w Polsce (Karolina Kania w 2013 r.).

Oddział PTTK w Żarnowie był organizatorem eliminacji wojewódzkich tego konkursu w 2005 i 2007 r.

Młodzi członkowie z O/PTTK, uczestniczyli też od wielu lat w Ogólnopolskich Młodzieżowych Konkursach Krajoznawczych „Poznajemy Ojcowiznę”. Już w 2000 roku Monika Matecka z Gimnazjum w Żarnowie, znalazła się w grupie laureatów ogólnopolskiego finału w Przemyślu za pracę „Dzieje mojej rodziny, jej tradycje i zwyczaje”. W roku 2003 I miejsce w w/w konkursie otrzymała Julia Wolska za pracę „SKKT-PTTK przy Szkole Podstawowej w Żarnowie. Krótka lecz bogata historia i dalej pełna treści teraźniejszość”.

Największy sukces to Grand Prix w finale centralnym w Kozienicach w 2016 roku za pracę literacką Dominiki Bernackiej pt.: „Fryzjerstwo to wielki dar tworzenia” oraz II miejsce za pracę multimedialną „Na szlaku zabytków techniki województwa śląskiego z PTTK Żarnów”, które otrzymał Miłosz Polak.

Dwukrotnie w omawianym 20-leciu Oddział w Żarnowie był organizatorem eliminacji wojewódzkich konkursu „Poznajemy Ojcowiznę” w 2010 roku i w 2016 roku.

Warto wspomnieć również o I miejscu Bartosza Kalinowskiego w ogólnopolskim konkursie plastycznym „Mój kraj” w 2006 roku.

Kolejno w latach 2005 i 2006 zorganizowaliśmy pierwsze dwa Ogólnopolskie Złoty Młodzieży Wiejskiej PTTK (obydwa w Przedborzu). Nasi młodzi turyści ze szkolnych klubów PTTK, brali udział we wszystkich dwunastu zlotach, odnosząc w nich szereg sukcesów. Ostatni zlot odbył się w 2016 roku w Nowym Sączu. Od kilku lat młodzież z O/PTTK w Żarnowie, uczestniczy w regionalnych obchodach Światowego Dnia Turystyki i w wyjazdach na Międzynarodowe Targi Turystyczne „Na styku kultur” w Łodzi.

W styczniu 2010 roku w Żarnowie odbyło się Wojewódzkie Podsumowanie „Roku Dzieci i Młodzieży” sumujące działania dla tej grupy środowiskowej. Najwyższym odznaczeniem PTTK dla młodzieży do 21 roku życia jest „Orli lot”. Po raz pierwszy wręczono te odznaki w Żarnowie w 2009 roku Karolinie Kani, Karolinie Kupis, Iwonie Mularczyk i Aleksandrze Tracz. Ostatnio w 2016 roku odznakę tę otrzymał Miłosz Polak.

Od kilku lat przyznajemy tytuł „Najlepszy turysta w szkole” nadawany w poszczególnych szkołach z końcem roku szkolnego.

Młodzież szkolna szczególnie z SKKT-PTTK przy ZSG w Przedborzu wielokrotnie brała też udział w Centralnym Zlocie Młodzieży „Palmiry”.

Dzieci i młodzież szkolna pod kierunkiem nauczycieli (opiekunów SKKT-PTTK), przygotowywała różnego rodzaju programy artystyczne na zakończenie naszych imprez turystyczno-krajoznawczych m. in. na sesję popularno-naukową poświęconą 150 rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego (Skotniki 2013 r.).

Poniżej przedstawiamy w tabeli stan organizacyjny Oddziału w ciągu 20 lat i procentowy udział w nim dzieci i młodzieży szkolnej. Ilość kół i klubów oraz członków O/PTTK w Żarnowie w latach 1997-2016

Rok	Ilość kół i klubów	W tym SKKT-PTTK	Ilość członków ogółem	W tym dzieci i młodzież szkolna	Procent dzieci i młodzieży szkolnej
1997	9	8	384	292	76
1998	9	8	281	217	77
1999	9	8	198	145	73
2000	6	5	148	88	59
2001	8	7	223	169	76
2002	7	6	206	152	74
2003	7	6	156	107	69
2004	9	8	192	120	62,5
2005	9	8	175	116	66
2006	10	9	211	145	69
2007	10	9	332	233	70
2008	12	11	389	266	68
2009	16	14	500	344	69
2010	16	14	513	338	65,9
2011	16	14	449	258	57,5
2012	16	14	473	272	57,5
2013	16	14	405	219	54
2014	17	15	514	298	58
2015	17	15	411	231	56,2
2016	20	18	453	294	65

W trakcie minionych lat, Oddział organizował szereg wycieczek krajowych i zagranicznych. Członkowie i sympatycy naszego Towarzystwa mogli dzięki temu zwiedzić najciekawsze regiony Polski w tym większość parków narodowych. Było to również istotne w aspekcie zdobywanych odznak „Turysta – Przyrodnik”. Umożliwiliśmy naszym turystom zwiedzanie Europy organizując wycieczki do bliskich nam krajów (Czechy, Słowacja, Niemcy, Litwa, Węgry, Austria, Ukraina), jak również dalej położonych jak np. Włochy, Francja, kraje Beneluxu, kraje skandynawskie, Wielka Brytania, Słowenia, Macedonia, Grecja, Chorwacja, Bośnia i Hercegowina, Serbia i Czarnogóra, Albania, Bułgaria i Rumunia. Ostatnią 12-dniową wycieczkę zorganizowaną w 2016 roku była Andora, Hiszpania i Portugalia.

W 2004 roku ustanowiliśmy oddziałową odznakę „Znam kraje Europy”, którą nadajemy za zwiedzanie co najmniej 5 krajów europejskich.

Od 2010 roku organizujemy spływy kajakowe rzeką Pilicą. Kajakarze mogli także uczestniczyć w imprezach pod nazwą „Weekend z rybką”, której elementami było przepłynięcie odcinka rzeki Pilicy i zawody wędkarskie. Powołaliśmy Oddziałową Komisję Turystyki Kajakowej w Żarnowie, a nasi

członkowie zdobyli już kilka popularnych Turystycznych Odznak Kajakowych.

Oprócz w/w komisji działają przy Oddziale w Żarnowie: Komisja Turystyki Pieszej, Komisja Ochrony Przyrody, Komisja Krajoznawcza i Komisja Fotografii Krajoznawczej. Od 1998 roku funkcjonuje u nas Terenowy Referat Weryfikacyjny Odznaki Turystyki Pieszej.

O aktywności turystów pieszych i popularności OTP, świadczy liczba przyznanych odznak. Wręczono ich ponad 1050, najwięcej „popularnych” – 787, brązowych 224, srebrnych 37 i złotych 6. Do tej liczby można dodać kilkadziesiąt odznak „Siedmiomilowe buty” przyznawanych najmłodszym.

Ważnym przedsięwzięciem z dziedziny turystyki pieszej, było przejście w 2016 roku liczącego 258,5 km „Piekielnego Szlaku”. W ostatnich latach Oddział był organi-

zatozem kilku wojewódzkich konferencji: w 2014 r – „Lasy w turystyce”, w 2015 – „Turystyka piesza w PTTK” oraz „Przeszłość i przyszłość turystyki industrialnej”, w 2016 r. – „Z nurtem Pilicy” i „Piesze wędrówki z PTTK”.

Dbamy o kształcenie kadr programowych dla potrzeb turystyki pieszej, krajoznawstwa i ochrony przyrody. Jesteśmy organizatorem kursów na uprawnienia przodowników turystyki pieszej, instruktorów krajoznawstwa regionu i instruktorów ochrony przyrody nie tylko dla naszych członków, ale również dla innych Oddziałów woj. Łódzkiego. Możemy poszczycić się największą w Polsce liczbą instruktorów ochrony przyrody (27 osób), mamy ok. 20 przodowników turystyki pieszej i 6 instruktorów krajoznawstwa.

W 2010 roku powołana została w Żarnowie Komisja Ochrony Przyrody i od tego czasu działa referat Weryfikacyjny Odznaki „Turysta – Przyrodnik”.

Duże zainteresowanie problematyką ochrony przyrody ojczystej, sprzyjało zarówno organizacji wycieczek przyrodniczych, akcji „Sadzenia lasu”, organizacji kilku szkoleń specjalistycznych jak również zdobywaniu odznak „Turysta – Przyrodnik”. Wiele działań o charakterze popularyzującym ochronę przyrody

podejmowanych było w szkołach, w których działają opiekunowie SKKT-PTTK. Od 2010 do 2016 roku przyznano w Żarnowie 208 odznak „Turysta – Przyrodnik” a trzeba podkreślić, że członkowie Oddziału zdobyli też kilkanaście dużych odznak przyznawanych przez Komisję Ochrony przyrody ZG PTTK.

Ważnym wydarzeniem była organizacja w 2016 roku VI Ogólnopolskiego Złotu Turystów – Przyrodników w Przedbórz. Wzięli w nim udział przedstawiciele 29 Oddziałów PTTK z całego kraju.

Od kilku lat nasza Komisja Krajoznawcza uczestniczy w kolejnych konkursach wiedzy o województwie łódzkim o miano „Krajoznawca regionu” przeprowadzanych przez O/PTTK „Ziemia Wieruszowska”, przygotowując testy i tworząc komisję oceniającą.

Członkowie Oddziału brali też udział w konferencjach krajoznawczych oraz w sesji poświęconej 110-rocznicy krajoznawstwa polskiego.

Żarnowski Oddział PTTK wprowadził w 2016 roku dwie odznaki: Turystyczno-Krajoznawczą Odznakę Gminy Aleksandrów i Odznakę Krajoznawczą Powiatu Opoczyńskiego. Odznaki funkcjonują od 1 stycznia 2017 roku. Szcupłość miejsca nie pozwala na opisanie wszystkich ważnych działań, które miały miejsce w minionym 20-leciu. Wspomnieć należy że od 2007 roku zaczęliśmy wydawać broszury opisujące poszczególne lata działalności. Ukazało się 10 takich wydawnictw, a obecna broszura jest jedenastą.

W trakcie 20 lat odbyło się pięć Zjazdów Oddziału, obecnie przygotowujemy się do szóstego, w lutym 2017 roku.

W okresie od czerwca 2009 do czerwca 2013 roku Żarnów był siedzibą Porozumienia Oddziałów PTTK Woj. Łódzkiego, a prezesem Rady Porozumienia był prezes Oddziału.

W czerwcu 2013 roku byliśmy organizatorem IV Regionalnej Konferencji Oddziałów PTTK Woj. Łódzkiego. Z tej okazji wydaliśmy broszurę zawierającą sprawozdanie z działalności Porozumienia za okres 2009-2013 w nakładzie 80 szt.

W ciągu wielu lat działalności O/PTTK w Żarnowie, ukazało się o nas kilkaset artykułów w prasie lokalnej, regionalnej i ogólnopolskiej, jak również powstały: jedna praca licencjacka i trzy prace magisterskie dotyczące Oddziału. Jesteśmy obecni w internecie, a strona oddziału, której administratorem jest Janusz Aleksandrowicz, na bieżąco aktualizowana, stanowi cenne źródło informacji dla członków i sympatyków żarnowskiego PTTK.

Sięgając do źródeł pisanych przedstawiamy artykuł o 5-leciu Oddziału zamieszczony w 2002 r. w periodyku „Gościńiec” nr 1(5)/2002 wydawanym przez ZG PTTK.

Pięć lat Oddziału PTTK w Żarnowie

Na początku 2002 r., a dokładnie 5 stycznia miałem przyjemność uczestniczyć w uroczystościach 5-lecia Oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Żarnowie.

Z zaproszenia skorzystali również Franciszek Midura - wiceprezes Zarządu Głównego PTTK, Marek Boguszewski - pracownik biura ZG PTTK, Jolanta Śledzińska - członek ZG PTTK i prezes Wojewódzkiego Porozumienia Oddziałów, Wojciech Pasek - prezes Zarządu Oddziału PTTK w Końskich, Adam Świderek - prezes ZO PTTK w Tomaszowie Mazowieckim, Andrzej Ziomek z Koła Przewodników PTTK w Piotrkowie, Krzysztof Smak - przewodniczący Rady Gminy Żarnów, Wiktor Macierzyński - wójt gminy Żarnów, Jan Luczkowski - dyrektor Muzeum w Opocznie, Krzysztof Nawrocki - dyrektor Gimnazjum w Żarnowie oraz około 50 innych uczestników

spotkania. Mimo bardzo niekorzystnych warunków atmosferycznych na sali znalazły się panie Barbara Kotyla z odległego o 100 km Szczercowa i Alina Banaszczyk z Woli Krzysztoporskiej, opiekunki szkolnych kół turystyczno-krajoznawczych oddziału w Żarnowie.

Goście spotkania z okazji 5-lecia PTTK w Żarnowie

Początek działalności turystyczno-krajoznawczej PTTK w Żarnowie to druga połowa 1996 r., gdy powstało najpierw koło terenowe, a następnie SKKT PTTK przy Szkole Podstawowej im. Juliana Bartoszewicza. Pod koniec 1996 r. liczba członków kół przekroczyła 150, a tym samym spełnione zostały warunki powołania samodzielnego oddziału PTTK. Zjazd założycielski odbył się 8 stycznia 1997 r. Na zjeździe dokonano wyboru władz, uchwalono statut oddziału i wytyczono kierunki działania na I kadencję. Prezesem Zarządu Oddziału został Włodzimierz Szafiński - inicjator działalności PTTK w Żarnowie, wiceprezesem Maria Morawska, sekretarzem Krystyna Ciach, skarbnikiem Zdzisława Kowalska.

Prezesem pierwszej Oddziałowej Komisji Rewizyjnej była Małgorzata Meusiak, a Sądu Koleżeńskiego Gustaw Nowak.

W obszernym sprawozdaniu prezes zarządu Włodzimierz Szafiński przedstawił pięcioletni dorobek oddziału. Działalność oddziału skoncentrowana jest na organizowaniu wielu imprez turystyki pieszej, wśród których należy wymienić rajd o tematyce historycznej: Szlakiem Powstania Styczniowego, Rajd 3-Majowy, Szlakiem mjr. Henryka Dobrzańskiego "Hubala", Rajd Niepodległości oraz takie jak: Rajd na Dzień Dziecka, Pierwszy Dzień Wiosny, Rajd "Szlakiem Pilicy", Rajd Gimnazjalisty. Członkowie żarnowskiego PTTK brali udział w wielu imprezach organizowanych przez inne oddziały. W Centralnych Złotach Młodzieży "Palmiry" corocznie uczestniczyła około 40-osobowa grupa turystyczna z Żarnowa. Grupy podobnej liczebności lub większe brały udział w rajdach organizowanych przez oddziały w Pabianicach, Końskich, Przysusze, Pionkach, Łodzi i Warcie. Oprócz imprez turystyki pieszej oddział organizował wakacyjne obozy wędrowne, wycieczki zagraniczne i wyjazdy (16 od 1997 r.) do Teatru Wielkiego w Łodzi.

Mówiąc o działaniach w sferze kultury należy wspomnieć, iż przez kolejnych 5 lat oddział wspólnie z Urzędem Gminy organizował przeglądy poezji "Krajobrazy Polskie". Zorganizowano również 5 konkursów o tematyce krajoznawczej "Czy znasz swoje województwo". Dużym sukcesem w roku szkolnym 1999/2000 zakończył się udział młodych członków oddziału w konkursie "Poznajemy Ojcowiznę", w którym dwie prace zostały zakwalifikowane do finału centralnego, a jedną z nich "Dzieje mojej rodziny, jej tradycje i zwyczaje" wyróżniono nagrodą. W 2001 r. drużyna SKKT PTTK przy gimnazjum w Żarnowie zdobyła I miejsce w elimina-

cjach wojewódzkich Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego i reprezentowała województwo łódzkie w finale centralnym.

Turyści z Oddziału PTTK w Żarnowie zdobywają odznaki turystyki pieszej oraz krajoznawcze odznaki regionalne. Od 1998 r. działa w Żarnowie referat weryfikacyjny Odznaki Turystyki Pieszej. Aktualnie w oddziale zrzeszonych jest 221 członków, w tym 169 to młodzież szkolna. W skład oddziału wchodzi 7 kół: terenowe w Żarnowie, SKKT PTTK przy gimnazjach w Białaczowie - opiekun Małgorzata Podlewska, Dąbrowie nad Czarną - opiekun Barbara Mrozińska, Szczercowie - opiekun Elżbieta Kotyla, Żarnowie - opiekun Włodzimierz Szafiński oraz przy szkołach podstawowych w Woli Krzysztoporskiej - opiekun Alina Banaszczyk i Żarnowie - opiekun Grażyna Szafińska. Oddział reprezentowany jest w Radzie Oddziałów PTTK województwa łódzkiego i w Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK. W części artystycznej-krajoznawczej spotkania uczestnicy obejrżeli program, w którym młodzież pod kierunkiem pani Grażyny Szafińskiej przedstawiła "Dzieje Żarnowa". W czasie spaceru dyrektor gimnazjum w Żarnowie pan Krzysztof Nawrocki bardzo interesująco mówił o historii XII-wiecznego miejscowego kościoła.

Goście uroczystości prezes Franciszek Midura, wójt Wiktor Macierzyński oraz inni wysoko ocenili dorobek oddziału. Dziękując wszystkim liderom podkreślali zaangażowanie małżeństwa Szafińskich, łączących pracę nauczycielską z działalnością w PTTK. Piszący te słowa przyłącza się do życzeń nie mniejszego dorobku w następnym 5-leciu.

Edward Jabłoński

Najważniejszymi wydarzeniami w historii Oddziału były niewątpliwie zjazdy i jubileusze.

Zjazdy Oddziału PTTK w Żarnowie

1. Zjazd Założycielski O/PTTK w Żarnowie – 8.01.1997 r.
2. II Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy – 5.01.2001 r.
3. III Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy – 8.01.2005 r.
4. IV Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy – 10.01.2009 r.
5. V Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy – 12.01.2012 r.
6. Nadzwyczajny Zjazd Oddziału w sprawie zmiany statutu – 5.12.2013 r.

Jubileusze Oddziału PTTK w Żarnowie

1. V-lecie Oddziału – 5 styczeń 2002 r.
2. X-lecie Oddziału – 6 styczeń 2007 r.
3. XV-lecie Oddziału – 7 styczeń 2012 r.
4. XX-lecie Oddziału – 7 styczeń 2017 r.

Członkowie Oddziału w ciągu 20 lat brali udział w ogólnopolskich zlotach PTTK. Informację na ten temat podajemy w poniższych wykazach.

Udział członków O/PTTK w Żarnowie w Ogólnopolskich Złotach Przodowników Turystyki Pieszej

Lp.	Rok	Nr i miejsce	Ilość osób
1	1998	41 OZPTP – Kielce	2
2	1999	42 OZPTP – Włocławek	3
3	2000	43 OZPTP – Nałęczów	3
4	2001	44 OZPTP – Szczecin	4
5	2002	45 OZPTP – Kalisz	5
6	2003	46 OZPTP – Żarnów/Sielpia	7
7	2004	47 OZPTP – Legnica	7
8	2005	48 OZPTP – Pabianice/Łódź	19
9	2006	49 OZPTP – Olsztyn	4
10	2007	50 Jubileuszowy OZPTP – Jura 2007	7
11	2008	51 OZPTP – Lublin	8
12	2009	52 ZOPTP – Jawor	9
13	2010	53 OZPTP – Opole	7
14	2011	54 OZPTP – Żary	6
15	2012	55 OZPTP – Włocławek	7
16	2013	56 OZPTP – Gdańsk	10
17	2014	57 OZPTP – Gniezno	11
18	2015	58 OZPTP – Rzeszów	8
19	2016	59 OZPTP – Grudziądz	12

Udział członków O/PTTK w Żarnowie w Centralnych Złotach Krajoznawców oraz w Kongresach Krajoznawstwa Polskiego

Lp.	Rok	Nazwa i miejsce	Ilość osób
1	2000	V Kongres Krajoznawstwa Polskiego „Gniezno 2000”	2
2	2001	CZAK w Tarnowie	3
3	2002	CZAK w Kamieńczuku	2
4	2003	CZAK w Żarach	6
5	2004	CZAK w Toruniu	4
6	2005	CZAK w Radomiu	5
7	2006	CZAK w Kaliszu	7
8	2007	CZAK w Gdańsku	4
9	2008	CZAK w Chełmie	6
10	2010	VI Kongres Krajoznawstwa Polskiego w Olsztynie	2

Udział członków O/PTTK w Żarnowie w Ogólnopolskich Złotach Oddziałów i Kół Środowiskowych

Lp.	Rok	Miejsce	Ilość osób
1	2006	Gdańsk	2
2	2007	Wisła	5
3	2008	Chodecz	4
4	2009	Toruń	8
5	2010	Giżycko	6
6	2011	Kołobrzeg	5
7	2012	Karpacz	5
8	2014	Ustrzyki Górne	6
9	2015	Szczyrk	25
10	2016	Tychy	9

Stan organizacyjny Oddziału w Żarnowie na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Lp.	Nazwa	Liczba członków	W tym dzieci i młodzież szkolna
1	Koło terenowe PTTK w Żarnowie	119	7
2	Koło terenowe we Lwowie	24	5
3	SKKT-PTTK przy SP w Aleksandrowie	11	9
4	SKKT-PTTK przy SP w Białaczowie	17	16
5	SKKT-PTTK przy SP w Bogdanowie	10	9
6	SKKT-PTTK przy SP w Bujnach	18	16
7	SKKT-PTTK przy SP w Gomulinie	22	21
8	SKKT-PTTK przy SP w Miedznej Drewnianej	11	10
9	SKKT-PTTK przy SP w Petrykozach	6	5
10	SKKT-PTTK przy SP w Skotnikach	10	9
11	SKKT-PTTK przy SP Skroninie	13	10
12	SKKT-PTTK przy SP w Żarnowie	22	20
13	SKKT-PTTK przy Gimnazjum w Białaczowie	17	15
14	SKKT-PTTK przy Gimnazjum w Gomulinie	12	11
15	SKKT-PTTK przy ZSG w Przedborzu	39	37
16	SKKT-PTTK przy SOSW w Radomsku	14	11
17	SKKT-PTTK przy Gimnazjum w Szczercowie	30	28
18	SKKT-PTTK przy Gimnazjum w Żarnowie	15	13
19	SKKT-PTTK przy ZSZ w Żarnowie	16	16
20	SKKT-PTTK przy I LO w Opocznie	27	26
	Razem	453	294

Tak jak było już wspomniane we wstępie, z okazji 20-lecia O/PTTK w Żarnowie zostały przyznane wyróżnienia, których wykaz poniżej.

Odznaka Honorowa „Za zasługi dla turystyki” przyznana przez Ministerstwo Sportu i Turystyki w Warszawie

1. Ewa Borończyk
2. Alicja Grabska
3. Justyna Nicoś

Złota Honorowa Odznaka PTTK

1. O/PTTK w Żarnowie
2. Alina Banaszczyk
3. Barbara Dukat
4. Wojciech Dziuba
5. Tatiana Kosylak
6. Elżbieta Kotyla
7. Krystyna Nojek
8. Małgorzata Podlewska

Srebrna Honorowa Odznaka PTTK

1. Waldemar Pasula

Brązowa Honorowa Odznaka PTTK

1. Irena Czernienko
2. Urszula Jędrasik
3. Beata Kołodziejczyk
4. Stefan Grabski
5. Zofia Otwinowska

6. Cezariusz Szulc
7. Jacek Wojciechowski

Złota Odznaka „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży”

1. Alicja Grabska

Srebrna Odznaka „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży”

1. Jolanta Banaszczyk
2. Elżbieta Zając

Brązowa Odznaka „Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży”

1. Beata Purgał

Medal PTTK

1. Jarosław Pązik
2. Piotr Wypych

Dyplom Honorowy PTTK

1. Zbigniew Cichawa

Dyplom PTTK

1. Gustaw Nowak

O aktywności Oddziału w 2016 roku możemy przekonać się z zestawienia imprez (poniżej).

Zestawienie imprez turystyczno-krajoznawczych zorganizowanych przez O/PTTK w Żarnowie w 2016 roku

Lp.	Data	Nazwa imprezy	Ilość uczestników
1	9.01	Podsumowanie roku turystycznego 2015	66
2	23.01	XIX Rajd Szlakiem Powstania Styczniowego	110
3	29.01	„Pociąg do Hollywood” – koncert piosenki amerykańskiej w AOIA w Łodzi	51
4	6.02	„Noc w Wenecji” – Teatr Wielki w Łodzi	54
5	26.02	Wyjazd na XXII Międzynarodowe Targi Turystyczne „Na styku kultur” w Łodzi	37
6	6.03	Udział instruktorów ochrony przyrody w otwarciu ścieżki rowerowej – Ceteń	17
7	9.03	XX Przegląd Poezji „Krajobrazy Polskie”	25
8	13.03	Wieczór piosenki francuskiej w AOIA w Łodzi	47
9	16.03	Podsumowanie eliminacji wojewódzkich Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę” w Żarnowie	67
10	19.03	Rajd „Pierwszy dzień wiosny” w Skroninie	218
11	16-17.04	Wycieczka krajoznawcza „Ziemia Tarnogórska”	52
12	23.04	XX Rajd Szlakiem mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”	189
13	25.04	Udział w pracach komisji VI Konkursu Wiedzy o Województwie Łódzkim – Łubnice	4
14	6-8.05	VI Ogólnopolski Zlot Turystów-Przyrodników w Przedborzu	52
15	13-15.05	Udział w Centralnym Zlocie Laureatów XXIII Ogólnopolskiego Młodzieżowego Konkursu Krajoznawczego „Poznajemy Ojcowiznę” w Kozienicach	4
16	17.05	Wycieczka „Szlakiem zabytków techniki woj. śląskiego”	39
17	20-22.05	Udział w XII Ogólnopolskim Zlocie Młodzieży Wiejskiej PTTK w Nowym Sączu	52

XX lat Oddziału PTTK w Żarnowie

18	28.05	XIX Rajd „Brzegiem Pilicy”	78
19	3-5.06	XV-lecie współpracy KST „Manin” z PTTK Żarnów „Biały Dunajec”	63
20	25.06-6.07	Wycieczka „Andora, Hiszpania i Portugalia”	29
21	15.07	Konferencja popularno-naukowa „Z nurtem Pilicy” w Dąbrowce	74
22	16.07	Udział w spływie kajakowym organizowanym przez Gminę Aleksandrów	29
23	23.07	VII Żarnowski Spływ Kajakowy Rzeką Pilicą	48
24	6-7.08	Wycieczka krajoznawcza „Województwo Świętokrzyskie”	43
25	20.08	VIII Żarnowski Spływ Kajakowy Rzeką Pilicą	31
26	15-18.09	Udział w 59 Ogólnopolskim Zlocie Przewodników Turystyki Pieszej w Grudziądzu	12
27	23.09	Udział w regionalnych obchodach Świątowego Dnia Turystyki w Ostrowie Warckim	51
28	24.09	III Rodzinny Rajd wokół Żarnowa	169
29	1.10	IX Rajd Śladami Kazimierza Wielkiego i Królewskich Miodów	174
30	7-9.10	Udział w XVII Ogólnopolskim Zlocie Oddziałów i Kół Środowiskowych „Tychy 2016”	9
31	15.10	Wycieczka krajoznawcza „Górny Śląsk”	51
32	22.10	Udział w Konferencji Krajoznawczej „Skarby powiatów sieradzkiego, wieluńskiego i wierszowskiego” w Sieradzu	5
33	26-27.10	Udział w X Ogólnopolskiej Konferencji „Kultura i Turystyka” w Łodzi pt. Sacrum i Profanum	2
34	5.11	XX Rajd Niepodległości (wspólnie z O/PTTK w Końskich)	340/215
35	5.11	Wojewódzka Konferencja „Piesze wędrówki z PTTK” w Żarnowie	56
36	9.11	„Miłość ci nic nie wybacz” – spektakl muzyczny o Hance Ordonównie w ŁDK w Łodzi	57
37	11.11	Udział w konferencji popularno-naukowej „Szablą i pługiem” w ZZH w Maleńcu	14
38	2.12	Udział delegacji Oddziału w „Hubalowej Wigilii”- Bielawy	5
39	3.12	Udział w Sesji Jubileuszowej 110 lat Krajoznawstwa Polskiego w Warszawie	5
40	10.12	VII Żarnowski Rajd z Mikołajem	142
41	11.12	„Sex prochy i rock and roll” – monodram w AOIA w Łodzi	55

Podsumowaniem naszych dziejów może być również wiersz.

Jubileusz znów przed nami

Proszę Państwa to nie żarty
Jubileusz po raz czwarty
W tym żarnowskim peteteku
Przeszła jedna piąta wieku!!!

Wiecie jak działacze nasi
Rozpoczęli taniec ptasi?
Wręcz godowy, piękny taniec
Który wielkie miał przesłanie?

By Petetek inicjować
I nasz Żarnów zintegrować
Balem w Miedznej rozpoczęli'
To był bal Założycieli!

Tak, Koła Terenowego
Ale potem zaraz z niego
Powstał Oddział nasz w Żarnowie
Trochę także o nim powiem

Ci członkowie tutaj z nami
Są na sali, lecz nie sami
Bo już nowi dołączyli
Gdy Petetek polubili

Wszystkim sto lat odśpiewajmy
Wdzięczność swoją wyrażajmy,
I szacunek dla ich dzieła,
Bo się od nich myśl poczęła

Wciąż są razem z swym prezesem,
Co to przepadł wręcz z kretesem,
Swe marzenia, cele, plany
Z turystyką ma związane

Czas by trochę zmienić wątek,
Bo to przecież był początek,
Co robili przez te lata?
Warto wspomnieć – piękna karta

Działalności piękna karta,
Która wspomnień dziś jest warta,
O wycieczkach autokarem,
Trzeba rzucić słówek parę

Kazimierzem Dolnym zaczął,
Wódz nasz, prezes wtedy macho,
Szczupły, młody i włos czarny
Jego żony żywot marny

Bo wielbiły go mężatki,
Wdowy, panny i dzierlatki,
To są tylko zwykłe żarty,
Za to prezes był uparty.

I wycieczki autokarem
Szyte były też na miarę
Program ciągle był napięty
Niejednemu dawał w piętę.

Gdyż muzea i zabytki
Zwiedzić trzeba było wszystkie,
Nikt nie przysnął gdzieś na kawę
kiedy prezes miał odprawę.

Ale kraj nasz się zwiedziło,
Większość Polski zaliczyło,
No i cuda też przyrody,
Były także i przygody.

Gdy myliły się pokoje,
Albo los zetknął tych dwoje,
I do dzisiaj ciągle razem
A zaczęli w autokarze !!!

Choć 20 lat minęło
Gdy to wszystko się poczęło
Ciągle rześcy, ciągle żwawi
Turystycznych tras ciekawi

I „Piekielny Szlak” zdobyli
Byli w „Piekło” w „Niebie” byli
Pozazdrościć tej kondycji,
I tras pięknych kompozycji.

Chcą się szkolić, chcą się uczyć
By egzamin zdać przed Łuciem
Lub Andrzejem od przyrody,
Na nieuctwo nie ma zgody!

Polskie Parki Narodowe,
Rezerваты – także nowe!
Trzeba zwiedzić, wbić pieczętkę,
Instruktorem być na piątkę!

I na spływy, rajdy, zloty
Nie zabrakło im ochoty
Konferencje polubili,
Tak to było moi mili

Gdzie pływali uczestnicy?
Do tej pory po Pilicy
Lecz niezłego stracha mieli,
Ci co w rzekę tę plusnęli!

Było też pranie pieniędzy
Dziw, że nikt nie został w nędzy,
Suszył mąż, suszyła żona
Tak zamokła im „mamona”

A to była kupa kasy,
Na zapłatę za wywczas
Forse słońce wysuszyło
Lecz jak wtedy śmiesznie było

Finał innej też zabawy,
Dla wodniaków był łaskawy,
Choć komórki, czapki, teczki
Popłynęły z nurtem rzeczki

Nikt nie płakał po ich stracie
Dobrze, że zachował gacie!!!
Osiem spływów przeszło szybko
Choć niejeden pływał rybką

Albo bawił się w delfina,
Tego nikt już nie wspomina,
Kto o spływach dalej marzy
niech się spyta kalendarzy

Wielka grupa też młodzieży
Przebywała jak należy,
Na obozach, zlotach, rajdach
I mówili, że to frajda

Zwiedzić Polski choć kawałek,
Poznać nowych ludzi parę
Wystartować też w konkursie,
Nocleg spędzić w fajnej bursie.

Przez 20 lat istnienia,
Wędrowały pokolenia,
Jeszcze kilka lat przeleci,
Będą chodzić dzieci-dzieci!

Pora zamknąć tę opowieść,
I jednego tylko dowieść,
Że nie byłoby wszystkiego,
Gdyby też nie było **..Jego!**

Działaj dalej tak prezesie
O Żarnowie wieść się niesie,
Że swoimi pomysłami,
Stawisz Oddział razem z nami!

Dzieci, młodzież ucz zwyczajem
Zachwycenia naszym krajem,
Zabytkami i przyrodą
Lasem, łąką, czy też wodą.

Choć 20 lat minęło
Ale nowe się zaczęło,
Ruszaj w Polskę z turystami
Jubileusz znów przed nami!!!

*Autor tekstu:
Grażyna Szafińska
Żarnów 07.01.2017*

